

Πώς οι Ρώσοι αρπάζουν Ουκρανόπουλα και τα εκρωσίζουν

Πρόκειται για μία από τις πιο ανησυχητικές πτυχές του πολέμου. Χιλιάδες παιδιά από την Ουκρανία βρίσκονται αυτή τη στιγμή σε ρωσικό έδαφος, είτε σε κατασκηνώσεις «επανεκπαίδευσης», είτε σε σπίτια ρωσικών οικογενειών, ορισμένα ήδη υιοθετημένα και με ρωσικά διαβατήρια.

Χρόνος ανάγνωσης:

11

125 «Ορφανά» που πρόκειται να υιοθετηθούν από ρωσικές οικογένειες φτάνουν στη Ρωσία με την «Προεδρική Επίτροπο για τα δικαιώματα του παιδιού» Μαρία Λβόβα-Μπελόβα, Σεπτέμβριος 2022. [Press service of the Presidential Commissioner for Children's Rights]

Δευτέρα 13 Μαρτίου 2023

Κείμενο

[Κατερίνα Οικονομάκου](#)

Η Ουκρανία κάνει επίσημο λόγο για [περισσότερα από 16.000 παιδιά Children of War | \[childrenofwar.gov.ua\]\(http://childrenofwar.gov.ua\)](#) που έχουν μέχρι σήμερα απαχθεί κι εκτοπιστεί στη Ρωσία, χωρίς τη συγκατάθεση των γονιών ή των κηδεμόνων τους. Για τα 400 από αυτά υπάρχουν στοιχεία που επιβεβαιώνουν ότι έχουν δοθεί σε ρωσικές οικογένειες. Το ενδιαφέρον είναι ότι οι ρωσικές αρχές δεν αρνούνται ότι βρίσκονται στο έδαφος της χώρας χιλιάδες ασυνόδευτα παιδιά από την Ουκρανία. Ισχυρίζονται, ωστόσο, ότι ήταν παιδιά εγκαταλελειμμένα, τα οποία οι ίδιοι έσωσαν από την εμπόλεμη ζώνη και τώρα τους προσφέρουν οικογενειακή θαλπωρή, φροντίδα και τις προοπτικές μιας καλύτερης ζωής. Την ίδια στιγμή αρνούνται να αποκαλύψουν πόσα είναι αυτά τα παιδιά, ποια είναι τα στοιχεία τους και πού ακριβώς βρίσκονται. Μέχρι στιγμής, κανένας διεθνής οργανισμός δεν έχει πρόσβαση σε αυτά τα παιδιά.

Ο ακριβής αριθμός των παιδιών είναι άγνωστος. «Τα 16.000 παιδιά για τα οποία μιλούν οι ουκρανικές αρχές είναι εκείνα που έχουμε καταφέρει να ταυτοποιήσουμε και για τα οποία γνωρίζουμε σήμερα με βεβαιότητα ότι έχουν μεταφερθεί παρά τη θέληση των δικών τους στη Ρωσία», μας λέει η δικηγόρος Κατερίνα Ρασέβσκα, από την ΜΚΟ [Regional Center of Human Rights](#) [Періональний центр прав людини | rchr](#), μιλώντας μας μέσω zoom από τις Βρυξέλλες, όπου βρίσκεται για συναντήσεις με εκπροσώπους της ΕΕ σχετικά με τη μοίρα των παιδιών. «Τα 16.000 ταυτοποιημένα παιδιά έχουν κάποιον γονιό ή κοντινό συγγενή που τα αναζητά, γι' αυτό και ξέρουμε ποια είναι. Αλλά είμαστε σίγουροι ότι ο συνολικός αριθμός των παιδιών που έχουν απαχθεί είναι πολύ μεγαλύτερος».

Οι «καλοκαιρινές κατασκηνώσεις» για τα παιδιά της Χερσώνας

[rrrashevskajpg](#)

Η δικηγόρος Κατερίνα Ρασέβσκα.

Όσα ήδη γνωρίζουμε με βεβαιότητα, πάντως, είναι αρκετά για να κάνουν τους ειδικούς να μιλούν για παραβίαση του διεθνούς δικαίου από την πλευρά της Ρωσίας. Το [άρθρο 49 της Σύμβασης της Γενεύης](#) [Article 49 - Deportations, transfers, evacuations | IHL Treaties - Geneva Convention \(IV\) on Civilians, 1949](#) σχετικά με την προστασία του άμαχου πληθυσμού σε καιρό πολέμου απαγορεύει τη βίαιη μεταφορά ή απέλαση ανθρώπων από το κατεχόμενο έδαφος. Επίσης, η βίαιη μεταφορά παιδιών από μια εθνική ομάδα σε μια άλλη συνιστά γενοκτονία σύμφωνα με [το άρθρο 2 της Σύμβασης για την πρόληψη και την τιμωρία του εγκλήματος της γενοκτονίας](#) [Article II | IHL Treaties - Geneva Convention \(IV\) on Civilians, 1949](#). Η Ρασέβσκα είναι πεπεισμένη ότι η απαγωγή των παιδιών είναι σχεδιασμένη

από τη Ρωσία ως μέρος ενός προγράμματος [γενοκτονίας του ουκρανικού λαού](#) [Βρίσκεται σε εξέλιξη γενοκτονία εναντίον των Ουκρανών](#); και αφανισμού της ουκρανικής ταυτότητας.

Στα μέσα του περασμένου μήνα το [Humanitarian Research Lab](#) [Yale Joins Conflict Observatory Documenting Ukraine War Crimes | Yale School of Public Health](#) (HRL) του πανεπιστημίου Yale, [έδωσε στη δημοσιότητα μια έρευνα](#) [Russia's systematic program for the re-education and adoption of Ukraine's children – A Conflict Observatory Report](#) στην οποία αναφέρεται ότι εντόπισαν στη Ρωσία και στην Κριμαία ένα δίκτυο από 43 εγκαταστάσεις στις οποίες από τις 24 Φεβρουαρίου έως και τον Ιανουάριο του 2023 είχαν μεταφερθεί τουλάχιστον 6.000 παιδιά και έφηβοι από την Ουκρανία, ηλικίας από 4 μηνών έως 17 ετών. Ανάμεσα σε αυτές τις 43 εγκαταστάσεις, οι 41 είναι χώροι καλοκαιρινών κατασκηνώσεων, κάποιοι από τους οποίους βρίσκονται στη Σιβηρία, ενώ το πιο μακρινό εντοπίστηκε στο –ιστορικό λόγω των σταλινικών στρατοπέδων εξόντωσης– Μαγκκαντάν της ρωσικής Άπω Ανατολής, κοντά στον Ειρηνικό Ωκεανό. Οι ερευνητές εντόπισαν και δυο χώρους όπου διαπίστωσαν ότι στέλνονται αποκλειστικά ορφανά παιδιά: ένα ψυχιατρικό νοσοκομείο κι ένα κέντρο για οικογένειες. Είκοσι από αυτά τα παιδιά δόθηκαν στην πορεία σε ανάδοχες οικογένειες.

Κάποια από τα παιδιά που βρίσκονται στις κατασκηνώσεις προέρχονται από την Χερσόνα και οδηγήθηκαν εκεί όταν η περιοχή ήταν υπό κατοχή, με τη συγκατάθεση των γονιών τους, για τη διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών. Πολλά επέστρεψαν στις οικογένειές τους. Πολλά δεν έχουν ακόμη επιστρέψει – οι ρωσικές κατασκηνώσεις, με διάφορα προσχήματα, αρνούνται ή μεταθέτουν για το άγνωστο μέλλον την επιστροφή.

«Τα υποχρεώνουν να τραγουδούν τον ρωσικό εθνικό ύμνο, πολλές φορές τη μέρα»

Οι ερευνητές του Yale καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι «ο πρωταρχικός στόχος αυτού του αρχιτελάγου από στρατόπεδα είναι η πολιτική επανεκπαίδευση». Εκείνο που κάνουν είναι να τα διδάσκουν τη ρωσική εκδοχή της ιστορίας και τη ρωσική εκδοχή για τον πόλεμο εναντίον της πατρίδας τους, την ίδια στιγμή που προσπαθούν να τους εμπνεύσουν την αγάπη και την αφοσίωση στη Ρωσία και τον πρόεδρο Πούτιν.

Τι αφηγούνται τα ίδια τα παιδιά; Η Κατερίνα Ρασέβσκα έχει συναντήσει και μιλήσει με παιδιά που έχουν επιστρέψει από τις ρωσικές κατασκηνώσεις. Τα παιδιά με τα οποία μίλησε ήταν στην κατασκήνωση μαζί με Ρωσάκια της ίδιας ηλικίας. «Έκαναν κανονικά μαθήματα με τα ρωσικά σχολικά βιβλία, ακόμη και αγγλικά τους έκαναν αλλά όπως διαπιστώσαμε το επίπεδο της διδασκαλίας ήταν πολύ χαμηλό, δεν έμαθαν τίποτε», παρατηρεί. Τους απαγόρευαν να μιλούν ουκρανικά, ακόμη και μεταξύ τους, όπως ήταν απαγορευμένη και οποιαδήποτε έκφραση έγνοιας για την πατρίδα τους. Η Ουκρανία ήταν σαν να μην υπάρχει.

«Κι ήταν υποχρεωμένα να τραγουδούν τον ρωσικό εθνικό ύμνο όχι μία, αλλά πολλές φορές τη ημέρα», λέει η Ρασέβσκα. «Ορισμένα παιδιά, έφηβοι συνήθως, αρνούνταν να τραγουδήσουν οπότε τους τιμωρούσαν. Αλλά δεν τιμωρούσαν μόνο εκείνον που αρνιόταν να τραγουδήσει – τιμωρούσαν μαζί με αυτόν ολόκληρη την ομάδα των παιδιών, ώστε να του ασκήσουν ακόμη μεγαλύτερη ψυχολογική πίεση». Σε κανάλια του Telegram έχουν δημοσιευτεί βίντεο από τις κατασκηνώσεις όπου τα παιδιά από την Ουκρανία κρατούν τη σημαία και τραγουδούν τον εθνικό ύμνο της Ρωσίας, ενώ σε άλλα οι δάσκαλοι τους μιλούν για την ανάγκη να κατανοήσουν καλύτερα τη ρωσική και σοβιετική ιστορία.

Η Ρασέβσκα λέει ότι υπάρχει μία ακόμη λεπτομέρεια στην οποία αξίζει να σταθεί κανείς. «Οι Ρώσοι δείχνουν ένα ειδικό ενδιαφέρον για εκείνα τα παιδιά που παρουσιάζουν πολύ καλές επιδόσεις στον αθλητισμό. Κάποια από αυτά τα μετέφεραν σε άλλες ειδικές κατασκηνώσεις και έκαναν πολύ δύσκολη τη ζωή των γονιών τους, όταν εκείνοι πήγαν να τα πάρουν. Βασικά αρνούσαν να αφήσουν τα παιδιά να φύγουν με τους δικούς τους», συνεχίζει. «Τους έλεγαν ότι θα τα κρατήσουν γιατί στη Ρωσία θα έχουν ένα πολύ καλύτερο μέλλον. Κάποια κατάφεραν τελικά οι γονείς να τα πάρουν, άλλα όμως ακόμη προσπαθούμε να τα πάρουμε πίσω».

Τι διηγήθηκαν, όμως, εκείνα τα παιδιά που έφυγαν τελικά από τις ειδικές κατασκηνώσεις; Ότι τους έκαναν κάποιου τύπου «πατριωτική εκπαίδευση», όπως την έλεγαν, στο πλαίσιο της οποίας τους έφερναν ως ομιλητές εκπροσώπους του ρωσικού Στρατού που είχαν πολεμήσει στη Συρία, την Τσετσενία, αλλά και στην Ουκρανία. Τους έκαναν επίσης στρατιωτική εκπαίδευση. «Ένα δεκάχρονο κορίτσι μου εξήγησε με κάθε λεπτομέρεια ποια είναι τα μέρη ενός όπλου», λέει η ουκρανή δικηγόρος.

Πώς εκφοβίζουν τους γονείς που πάνε να πάρουν πίσω τα παιδιά τους

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ουκρανικής κυβέρνησης, έχουν έως σήμερα επιστρέψει από τη Ρωσία 307 Ουκρανόπουλα. Αυτά είναι παιδιά για τα οποία τουλάχιστον ένας συγγενής έδωσε πραγματικό αγώνα για να τα πάρει πίσω. Οι ρωσικές αρχές επιτρέπουν, θεωρητικά, στους γονείς που έχουν παιδιά σε κατασκηνώσεις να τα πάρουν, αλλά μόνο αν πάνε οι ίδιοι εκεί. Αυτό είναι πολύ περίπλοκο και πολύ ακριβό σε συνθήκες πολέμου. Οι άνθρωποι αυτοί έχουν συχνά χάσει τα πάντα. Αλλά πρέπει να βγάλουν διεθνές διαβατήριο και να περάσουν είτε μέσα από κατεχόμενες περιοχές, είτε μέσω άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Η Ρασέβσκα λέει ότι πολλοί γονείς που ταξίδεψαν στη Ρωσία από πρώην κατεχόμενες περιοχές όπως η Χερσώνα, έπεσαν θύματα άλλης μίας επιχείρησης εκφοβισμού και προπαγάνδας. «Τους τρομοκράτησαν, τους είπαν ότι επειδή έδωσαν τη συγκατάθεσή τους να πάνε τα παιδιά τους σε ρωσική κατασκήνωση, η Ουκρανία τώρα θα τους κατηγορήσει ως συνεργάτες των Ρώσων και θα τους δικάσει. Κι ότι γι' αυτό θα είναι πιο ασφαλείς αν μείνουν στη Ρωσία». Έπειτα υπάρχει και το εμπόδιο για τα παιδιά που έχουν χάσει τους γονείς τους στον πόλεμο ή που έχουν μόνο τον πατέρα τους, ο οποίος είναι στο μέτωπο.

[cherson000_336d3c6.jpg](#)

Επίθεση στη Χερσώνα την 1η Ιανουαρίου 2023. [Dimitar DILKOFF/AFP]

«Υπάρχουν τόσες πτυχές που δεν βάζει κανείς στον νου του», λέει η Ρασέβσκα. «Η Ρωσία δεν αναγνωρίζει την εξουσιοδότηση, επίσης, από ουκρανό δικηγόρο, οπότε δεν μπορεί για παράδειγμα να πάρει μια γιαγιά το παιδί. Κάποιες φορές έχουμε όμως βοήθεια από ρώσους δικηγόρους, που θέλουν να μας συνδράμουν». Μου εξηγεί ότι αυτοί οι 307 άνθρωποι που κατάφεραν να πάρουν τα παιδιά είναι εκείνοι που συνεργάστηκαν με ανεξάρτητες ΜΚΟ, που μιλούσαν συνέχεια ανοιχτά στα μέσα ενημέρωσης, που απευθύνθηκαν στην αρμόδια επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών. «Ακόμη κι αυτοί, όμως, έβρισκαν εμπόδια σε όλα τα στάδια του ταξιδιού», συνεχίζει και μου διηγείται την 48ωρη περιπέτεια που πέρασε μια ομάδα από παιδιά και κηδεμόνες στα σύνορα με την Λευκορωσία.

Πώς επέτρεψαν, όμως, οι ουκρανικές οικογένειες στα παιδιά τους να πάνε σε ρωσικές κατασκηνώσεις; «Αυτή είναι η ερώτηση που δέχομαι πάντα. Σκεφτείτε ότι αυτοί οι γονείς ήταν εντελώς αποκομμένοι από κάθε πηγή ανεξάρτητης πληροφόρησης. Δεν ήξεραν πόσο θα κρατήσει η κατοχή, επίσης. Οι Ρώσοι, αλλά και οι ντόπιοι συνεργάτες τους, τους τρομοκρατούσαν λέγοντάς τους ότι αν δεν επιτρέψουν στα παιδιά να πάνε λίγες εβδομάδες διακοπές στην Κριμαία, τότε ίσως δεν είναι καλοί γονείς και θα πρέπει να τους επισκεφτούν επιθεωρητές για να ελέγξουν αν φροντίζουν σωστά τα παιδιά τους. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό;» λέει η Ρασέβσκα, εξηγώντας ότι υπήρχε η απειλή ότι θα μπορούσαν να τους πάρουν την κηδεμονία. Τώρα, όμως, προφανώς προκύπτει ένα επιπλέον πρόβλημα καθώς υπάρχει η έγγραφη συγκατάθεσή τους. «Ακόμη κι έτσι, όμως, η συγκατάθεση αφορούσε συγκεκριμένο διάστημα διαμονής των παιδιών στις κατασκηνώσεις».

«Η ρωσική προπαγάνδα στα σχολεία και τα πανεπιστήμιά μας ήταν πολύ υψηλή προτεραιότητα των δυνάμεων κατοχής»

Το πρόγραμμα εκρωσισμού των παιδιών της Ουκρανίας δεν περιλαμβάνει όμως μόνο εκείνα που στάλθηκαν στις κατασκηνώσεις, επισημαίνει η Ρασέβσκα, αλλά και το σύνολο των μαθητών στα κατεχόμενα. «Πρόκειται για πολιτική αφομοίωσης που εφάρμοσαν πρώτα στο Ντονμπάς και στην Κριμαία», εξηγεί. Και επιχείρησαν να την επεκτείνουν στη Χερσώνα το περασμένο φθινόπωρο. Σύμφωνα με τις μαρτυρίες ουκρανών εκπαιδευτικών, ήδη από τις πρώτες εβδομάδες της κατάληψης της Χερσώνας έφτασαν στα σχολεία της περιοχής ρώσοι δάσκαλοι και ρωσικά σχολικά βιβλία τα οποία αντικατέστησαν τα ουκρανικά.

Αυτό επιβεβαιώνει στο inside story και μια καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής από σχολείο της Χερσώνας. Η Σβέτα, που μας ζήτησε να μην δημοσιεύσουμε το επίθετό της, λέει ότι «στο σχολείο που εργάζομαι, οι εκπρόσωποι των δυνάμεων κατοχής μάς κάλεσαν να συνεργαστούμε και μας πρότειναν να συνεχίσουν να πληρώνουν τους μισθούς μας σε ρούβλια. Αυτό έγινε ήδη από τα τέλη Ιουλίου, τότε άρχισαν τις προετοιμασίες για τη σχολική χρονιά που θα ακολουθούσε. Οι περισσότεροι αρνηθήκαμε να συνεργαστούμε, αλλά υπήρξαν τέσσερις συνάδελφοι που δέχτηκαν. Την 1^η Σεπτεμβρίου έκαναν έπαρση της ρωσικής σημαίας και ανάκρουση του ρωσικού εθνικού ύμνου στα σχολεία μας. Κι άρχισαν να κάνουν προπαγάνδα στα παιδιά μας».

[ryjovaoljrvs1mhjcggyqict07gfe.jpeg](#)

[Press service of the Presidential Commissioner for Children's Rights]

«Η ρωσική προπαγάνδα στα σχολεία και τα πανεπιστήμιά μας ήταν πολύ υψηλή προτεραιότητα των ρωσικών δυνάμεων κατοχής», λέει και ο Ντμίτρο Καρλούικα, καθηγητής στο πανεπιστήμιο της

απελευθερωμένης σήμερα πόλης. «Ίδρυσαν, μάλιστα, ένα καινούργιο ρωσικό πανεπιστήμιο και ενθάρρυναν τους φοιτητές να γραφτούν σε αυτό, προσπαθώντας να τους δελεάσουν με οικονομικά κίνητρα. Ακόμη και σήμερα αυτό το πανεπιστήμιο είναι ενεργό σε μια περιοχή που εξακολουθεί να βρίσκεται υπό ρωσική κατοχή».

Στο πλαίσιο του προγράμματος εκρωσισμού εντάσσεται και η πίεση που ασκούσαν οι εκπρόσωποι του ρωσικού Στρατού στις οικογένειες που απέκτησαν παιδιά κατά τους οκτώ μήνες που η Χερσόνα ήταν υπό την κατοχή τους, να εγγράψουν τα παιδιά τους σε ρωσικά μητρώα και να τους εκδώσουν ρωσικά διαβατήρια.

Οι υιοθεσίες από οικογένειες Ρώσων

Οι ερευνητές του Yale είχαν κινητοποιηθεί τον περασμένο Μάιο, όταν άρχισαν στα ρωσικά σόσιαλ μίντια να κάνουν την εμφάνισή τους αναρτήσεις για οικογένειες Ρώσων που γίνονταν ανάδοχοι παιδιών από την Ουκρανία. Τον ίδιο μήνα ο ρώσος πρόεδρος εξέδωσε διάταγμα με το οποίο έγινε εφικτή η υιοθεσία παιδιών από άλλες χώρες, κάτι που πριν από την εισβολή απαγορευόταν. Σήμερα, μετά από ψήφιση σχετικού νόμου, έχει απλοποιηθεί η καταγραφή στα κρατικά μητρώα παιδιών που στερούνται γονικής μέριμνας, ενώ έχουν απλοποιηθεί οι διαδικασίες της απόδοσης ρωσικής υπηκοότητας και ταυτοποιητικών εγγράφων σε παιδιά που έχουν εκτοπιστεί παράνομα από την Ουκρανία.

Όσοι ενδιαφερόμενοι ήθελαν να κάνουν έρευνα ανοιχτών αρχείων και να ψάξουν το θέμα των παιδιών που εκτοπίστηκαν από την Ουκρανία, μπορούσαν να το κάνουν – ήταν όλα τα στοιχεία εκεί, σε ρωσικά κανάλια του Telegram, σε φόρουμ ελεύθερα προσβάσιμα, στα ρωσικά μέσα ενημέρωσης, σε σελίδες δημόσιων οργανισμών, όπως η Υπηρεσία για τα Παιδιά και την Οικογένεια στην περιφέρεια του Κρασνοντάρ, που τον περασμένο Αύγουστο [ανακοίνωσε ότι περισσότερα από 1.000 παιδιά από την Μαριούπολη έχουν υιοθετηθεί](#) [Малыши из Мариуполя ищут новые семьи](#) από ρωσικές οικογένειες κι άλλα 300 πρόκειται σύντομα να ακολουθήσουν.

Ο Φίλιπ από την Μαριούπολη «εκφράζει την ευγνωμοσύνη του στη μεγάλη ρωσική οικογένεια που τον έσωσε»

Τίποτε γύρω από τις υιοθεσίες των παιδιών της Ουκρανίας δεν είναι στην πραγματικότητα κρυφό. Η Μαρία Λβόβα-Μπελόβα, η ρωσίδα Επίτροπος για τα Δικαιώματα των Παιδιών, είναι διάσημη πλέον ως το πρόσωπο που πρωταγωνιστεί στο πρόγραμμα εκτοπισμού και υιοθεσίας παιδιών από την Ουκρανία. Η Λβόβα-Μπελόβα διαφημίζει με μεγάλο ενθουσιασμό τη δράση της, παρουσιάζοντας τα παιδιά σαν τυχερά ορφανά που σήμερα είναι αποδέκτες της ρωσικής γενναιοδωρίας, που τους εξασφαλίζει ζεστασιά και ευτυχία. Ταξιδεύει η ίδια, μάλιστα, συχνά στο Ντονμπάς, από όπου παίρνει παιδιά και τα συνοδεύει στη Ρωσία. Όπως ενημερώνει το κοινό της, τα παιδιά οδηγούνται σε κατασκηνώσεις όπου τα φροντίζουν και κάνουν καθημερινά μαθήματα ρωσικής γλώσσας και ιστορίας.

[putinlva000_324r89l.jpg](#)

Ο ρώσος πρόεδρος συναντά την Επίτροπο για τα δικαιώματα των παιδιών Μαρία Λβόβα-Μπελόβα στο Κρεμλίνο στις 9 Μαρτίου 2022. [Mikhail Klimentyev / SPUTNIK / AFP]

«Η γυναίκα αυτή έχει δέκα παιδιά και είναι παντρεμένη με έναν κληρικό. Αυτό δεν είναι καθόλου τυχαίο καθώς, όπως έχουμε επιβεβαιώσει, ο ρόλος της Ρωσικής Εκκλησίας ήταν από την αρχή πολύ κομβικός στο πρόγραμμα των μαζικών υιοθεσιών» λέει η Ρασέβσκα και μου μιλάει για τον Φίλιπ, τον 17χρονο από τη Μαριούπολη που υιοθέτησαν η Λβόβα-Μπελόβα και ο άντρας της. Τον περασμένο Νοέμβριο, η 38χρονη Επίτροπος ανάρτησε στο Telegram ένα βίντεο με το αγόρι, για το οποίο εκείνη λέει ότι είχε απομείνει ολομόναχο στον κόσμο μετά τον θάνατο της μητέρας του από καρκίνο.

Λέει ότι ο έφηβος χρειάστηκε να περάσει μια περίοδο προσαρμογής, ότι ήταν κάπως «αρνητικός» – επέμενε, για παράδειγμα, να τραγουδάει τον ουκρανικό εθνικό ύμνο και να μιλάει για τη συμμετοχή του σε διαδηλώσεις υπέρ του ουκρανικού στρατού. Αλλά στο μεταξύ, η συμπεριφορά του άλλαξε και με τον καιρό «άρχισε να εκφράζει την ευγνωμοσύνη του στη μεγάλη ρωσική οικογένεια που τον έσωσε». Σε εκείνο το βίντεο, ο Φίλιπ λέει για τη θετή μητέρα του ότι «πρόκειται για τον πιο όμορφο άνθρωπο που έχω γνωρίσει ποτέ στη ζωή μου. Δεν είχα ποτέ κανέναν να με αγαπάει τόσο πολύ όσο εκείνη».

[524063_ca5f4486bb8d48d6b4cd43a7f44473cc_mv2.jpeg](#)

Η Λβόβα-Μπελόβα με τον ιερέα σύζυγό της και κάποια από τα εννιά –υιοθετημένα ή βιολογικά– παιδιά τους.

Υπάρχουν παιδιά που μόνα τους ψάχνουν τρόπους να φύγουν από τη Ρωσία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Βρετανία, η Αυστραλία, ο Καναδάς και οι ΗΠΑ έχουν επιβάλει από τον περασμένο Σεπτέμβριο κυρώσεις στην Λβόβα-Μπελόβα ακριβώς για τον κεντρικό ρόλο που φαίνεται ότι έχει στον εκτοπισμό των παιδιών. «Αυτή η εύθραυστη γυναίκα κάνει μόνη της περισσότερα για τα παιδιά και την ειρήνη από αυτούς τους επαίσχυντους Αμερικανούς που καταρτίζουν καταλόγους κυρώσεων», είχε σχολιάσει τότε το γεγονός ο ρώσος πρόεδρος.

Κι όταν η έρευνα του Yale επεσήμανε για άλλη μια φορά τη δράση της, η αντίδραση της ρωσικής πρεσβείας στην Ουάσινγκτον ήρθε μέσα από μια ανάρτηση στο Telegram: «Η Ρωσία δέχτηκε παιδιά που αναγκάστηκαν να φύγουν με τις οικογένειές τους από τους βομβαρδισμούς και τις θηριωδίες των Ενόπλων Δυνάμεων της Ουκρανίας. Κάνουμε ό,τι μπορούμε για να κρατήσουμε τους ανηλικούς σε οικογένειες και σε περίπτωση απουσίας ή θανάτου γονιών και συγγενών, να εξασφαλίσουμε κηδεμόνες για τα ορφανά. Εξασφαλίζουμε την προστασία της ζωής και της ευημερίας τους».

Η Ρασέβσκα πιστεύει ότι οι ρωσικές αρχές φοβούνται τους εφήβους από τη Μαριούπολη. Κι αυτό μπορεί να είναι επικίνδυνο για όσους πλησιάζουν την ηλικία στράτευσης. «Υπάρχουν έφηβοι από τη Μαριούπολη που δόθηκαν σε οικογένειες στρατιωτικών. Αρκετοί συμμετείχαν σε δράσεις ανθρωπιστικής βοήθειας στη διάρκεια της πολιορκίας της πόλης τους, έχουν εθνική συνείδηση, μισούν τον Πούτιν. Έχουμε λόγους να ανησυχούμε για το πώς θα τους φερθούν και αν θα τους στείλουν να πολεμήσουν, αφού κάποιοι είναι 16, 17 ετών. Σύντομα ενηλικιώνονται», λέει. «Δεν είναι σαν τα παιδιά από το Λουχάνσκ και το Ντονέτσκ, που υπέστησαν επί οκτώ χρόνια πλύση εγκεφάλου και τα έχουν διδάξει να μισούν τη γλώσσα και την πατρίδα τους». Κλείνοντας, η Ρασέβσκα μου λέει ότι ανάμεσα στα μεγαλύτερα σε ηλικία παιδιά που έχουν δοθεί για υιοθεσία σε ρωσικές οικογένειες, υπάρχουν

ορισμένα που έχουν καταφέρει να επικοινωνήσουν μόνα τους, κρυφά, με οργανώσεις και πρόσωπα από τα οποία ζήτησαν να τα βοηθήσουν να επαναπατριστούν.

[Κατερίνα Οικονομάκου](#)

Έχει εργαστεί στον Ταχυδρόμο, τον Ελεύθερο Τύπο, την Ελευθεροτυπία και το Marie Claire. Ήταν European Journalism Fellow στο Βερολίνο. Το βιβλίο της «Ο τραγουδιστής του Αουσβιτς. Εστρόγκο Ναχάμα, Θεσσαλονίκη 1918-Βερολίνο 2000» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Καπόν.